

พงทิพย์ เกิดทรัพย์: การคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงพิธีศพของชาวจีน ที่วัดหัวลำโพงในกรุงเทพมหานคร (PERSISTENCE AND CHANGE IN CHINESE FUNERAL RITUAL AT WAT HUALUMPONG IN BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา:รศ.ดร.งามพิศ สัตย์สงวน, อ.ที่ปรึกษาร่วม:รศ.ดร.สัญญา สัญญาวิวัฒน์;211 หน้า.ISBN 974-637-961-5.

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาลักษณะการคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงของพิธีศพของชาวจีน ศึกษาปัจจัยการคงอยู่และการเปลี่ยนแปลงของพิธีศพ อีกทั้งแนวโน้มในอนาคตของพิธีศพของชาวจีน การวิจัยได้อาศัยข้อมูลจากเอกสารและการวิจัยภาคสนาม ด้วยการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยศึกษาเฉพาะกรณีที่วัดหัวลำโพงในกรุงเทพมหานคร

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของพิธีศพของชาวจีน ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบพิธีศพอย่างใดอย่างหนึ่งขึ้นไปเป็นแบบไทย คือ ใช้โลงไทย (โลงสี่เหลี่ยม) ไม่ทำกงเต็ก เผาศพ จากลักษณะการจัดพิธีศพแบบเดิมคือ ใช้โลงจีน ทำกงเต็ก ผังศพในขวงซู่ย และมีการลดหย่อนขั้นตอนการปฏิบัติพิธีอีกด้วย จากกรณีศึกษาพบว่า คนจีนรุ่นแรกไม่ได้จัดพิธีศพแบบจีนเสมอไป พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงเป็นแบบพิธีศพไทยได้เช่นกัน ส่วนลักษณะพิธีศพของคนจีนรุ่นต่อมา จะมีการจัดพิธีเหมือนรุ่นแรก หรือเปลี่ยนแปลงรูปแบบพิธีศพเป็นแบบไทยมากขึ้นกว่ารุ่นแรก ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพิธีศพชาวจีนในอดีตที่สำคัญ คือ การเมือง ส่วนในปัจจุบันปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทำให้พิธีศพมีการจัดอย่างสมบูรณ์ยิ่งขึ้นใหญ่มากขึ้น และการเปลี่ยนแปลงพิธีศพจะเปลี่ยนแปลงเป็นแบบไทยมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับ ปัจจัยหนึ่งหรือหลายปัจจัยเป็นหลัก อย่างเช่น ระดับการศึกษา ความรู้ด้านภาษาจีน การเป็นสมาชิกของสมาคมจีน ลักษณะครอบครัว เป็นต้น แนวโน้มอนาคตของพิธีศพชาวจีนนั้น จะมีการจัดพิธีศพอย่างไทยและมีการลดขั้นตอนการปฏิบัติพิธีศพมากขึ้น การที่ชาวจีนได้อพยพเข้ามาประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ทำให้เราได้พบเห็นพิธีศพแบบจีนยังคงดำรงอยู่ต่อไป

ภาควิชา..... สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
สาขาวิชา..... มานุษยวิทยา
ปีการศึกษา..... 2540

ลายมือชื่อนิติกร..... พงทิพย์ เกิดทรัพย์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... รศ.ดร.งามพิศ สัตย์สงวน
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....